

วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

The Culture of Thai Song Dam Language Using

ปราณีต ม่วงนวล
Praneet Muangnual
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
BanSomdejchopraya Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี จากการวิจัยเรื่อง การสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนไทยทรงดำที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ 6 ตำบล ของจังหวัดราชบุรี มีขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Yamane ได้จำนวน 365 คน และกลุ่มเป้าหมายแต่ละตำบล ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน 3 คน ประชาชนชาวบ้าน 3 คน และผู้นำเยาวชน 3 คน รวมจำนวน 54 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และ ค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีแนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตาม “การใช้ภาษาไทยทรงดำพูดคุยในชีวิตประจำวัน” 2) ด้านการดำรงรักษา “การฟังเพลง ร้องเพลง ร้องเพลงกล่อมเด็กด้วยภาษาไทยทรงดำ” และ 3) ด้านการเผยแพร่ “การใช้ภาษาไทยทรงดำในการเขียน อ่านในชีวิตประจำวัน” ส่วนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า มีแนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ ใน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตาม มีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในครอบครัว และในชุมชนไทยทรงดำ แต่เยาวชนใช้ทั้งภาษาไทยทรงดำและภาษากลาง 2) ด้านการดำรงรักษา มีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในโอกาสที่มึนงาน หรือเทศกาลที่ชาวไทยทรงดำในแต่ละแห่งมาพบกันเพื่อร่วมกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ มีการร้องเพลงกล่อมลูกด้วยภาษาไทยทรงดำ เป็นหมอขับหมอรำ ขับร้องด้วยภาษาไทยทรงดำในงานพิธีต่าง ๆ ใช้ภาษาไทยทรงดำผ่านทำรำอื่นก่อนพ่อนแคน และผ่านเอกลักษณ์ของการแต่งกายด้วยชุดเสื้อผ้า การเกล้าผมแบบไทยทรงดำด้วยความภาคภูมิใจ ปัจจุบันมีเพียงประชาชนชาวบ้านผู้เฒ่าจำนวนน้อยมากที่สามารถอ่าน พูด เขียน ภาษาไทยทรงดำได้ และ 3) ด้านการเผยแพร่ ผู้นำชุมชนให้การสนับสนุน โครงการ/กิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ พร้อมทั้งจะจัดสรรงบประมาณสนับสนุนชุมชนในการจัดสร้างเป็นศูนย์การเรียนรู้ของไทยทรงดำ ประชาชนชาวบ้านยินดีถ่ายทอดการเป็นหมอเสน และเยาวชนใช้ภาษาไทยทรงดำและภาษากลางนำเสนอเรื่องราวของวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้ 1) ขอให้รัฐช่วยส่งเสริมให้มีครูวิทยากร หรือ ผู้รู้ในหมู่บ้านมาสอนการใช้ภาษาไทยทรงดำทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และการร้องเพลง 2)

รัฐควรสนับสนุนให้จัดทำเป็นพจนานุกรมเกี่ยวกับไทยทรงดำเพื่อให้คนรุ่นหลังใช้อ้างอิง 3) ขอให้รัฐสนับสนุนให้มีตำรา การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยทรงดำ เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อประชาสัมพันธ์ในสื่อสังคมโลก 4) ขอให้โรงเรียนบรรจุภาษาไทยทรงดำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น และ 5) ควรใช้ภาษาไทยทรงดำกับลูกหลานตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ลูกหลานได้ ฟัง พูดและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ : วัฒนธรรม, การใช้ภาษาไทยทรงดำ

Abstract

This article aims to analyze approaches to inheritance of culture of Thai Song Dam language use in Ratchaburi Province as part of the research entitled “The Heritage of Thai Song Dam’s Culture and Tradition In Ratchaburi Province” which adopted mixed methods-quantitative and qualitative research design. The samples included 365 Thai Song Dam ethnics aged 18 upwards, who have resided in 6 sub-districts of Ratchaburi Province, determined using Yamane sample size formula. From each sub-district, a total of 54 informants were selected i.e., 3 community leaders, 3 folk philosophers and 3 youth leaders. Questionnaire and structured interview were employed for data collection. Data were statistically analyzed by percentage, mean standard deviation, t-test and F-test.

The results revealed the following.

1. The inheritance of culture of Thai Song Dam language use in Ratchaburi Province was generally rated at moderate level as well as after item analysis ranging from the highest to the lowest mean as follows: 1) cultural practices “Use Thai Song Dam in daily communication” 2) cultural conservation “Singing and listening to Thai Song Dam lullaby and 3) cultural dissemination “Using Thai Song Dam for writing and reading in daily life”. Approaches to inheritance of Thai Song Dam language use were suggested in 3 aspects: 1) Cultural practice: The language is used in either family or community while Thai Song Dam and standard Thai are both used by adolescents; 2) Cultural preservation: The language is spoken in special events or festivals where Thai Song Dam people gather and participate in cultural conservation activities e.g. singing lullaby and performing dialogue song in Thai Song Dam, using such a language in Inkon Fon Khaen dancing through costume and hairdo identity with pride, however, only few elderly residents can read, speak and write Thai Song Dam and 3) Cultural dissemination: Thai Song Dam cultural activities are supported by community leaders in terms of budget allocated for establishing Thai Song Dam learning centre. Transmission of being ritual leader (Mor Sen) is agreed by folk philosopher and using social medias by young people plays important role in sharing their culture with Thai Song Dam language.

2. Further recommendations from the informants are as follows. 1) Teachers, speakers, or local sage should be provided by public sector for the purpose of training listening, speaking, reading, writing and singing.; 2) Thai Song Dam dictionary is required for

references by next generations.; 3) Designing Thai Song Dam language textbooks covering all language skills is considered to be necessary for making the language recognized by world societies.; 4) Local curriculum should include Thai Song Dam language and 5) Parents are supposed to use Thai Song Dam with their offspring to enhance daily usage.

Keyword : The Culture, Thai Song Dam Language Using

บทนำ

พระบรมราชาบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถ บพิตรพระราชทานแก่คณะนาฏศิลป์จากกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2513 ความตอนหนึ่งว่า ...

“คำว่า วัฒนธรรมนี้ จะแปลว่าอะไรก็แล้วแต่จะตีความ ความจริงแปลว่า ความเจริญ ความก้าวหน้า แต่วัฒนธรรมในที่นี้ก็จะคงจะไปถึงว่า มีความเจริญมาช้านาน ไม่ใช่มีความเจริญ ก้าวหน้า แต่มีความเจริญมาเป็นเวลาช้านาน ต่อเนื่องมาและจนกระทั่งฝังอยู่ในสายเลือด แต่ถ้าเราไปแสดงตนว่ามี วัฒนธรรม ว่ามีฝีมือ เท่านั้นเองก็ไม่พอ ต้องแสดงว่าวัฒนธรรมของเราอยู่ในเลือด วัฒนธรรมไทยมีความ อ่อนโยน ก็ต้องเป็นคนอ่อนโยนทั้งในเวลาที่มาแสดง ทั้งนอกเวลาแสดง วัฒนธรรมหมายถึงว่า เป็นคนที่มี ความคิดสูงด้วย อย่างเราบอกว่าคนนี้มีวัฒนธรรมหรือคนที่ไม่มีความรู้ หมายความว่า คนนี้หยาบคาย หรือคนนี้อ่อนโยนมีความสุขเรียบร้อย ก็แสดงความสุขภาพ เหมือนกัน ให้เห็นว่าความสุขภาพอ่อนโยนนั้น อยู่ในเลือดของคนไทย” (ออนไลน์, 2560)

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารให้คนเชื้อชาติเดียวกันเข้าใจตรงกัน ภาษายังเป็นเครื่องมือ สำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงาม จากรุ่นสู่รุ่น ทั้งการถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรโดยการจด บันทึกร่องราว ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชาติ วิถีชีวิตและวัฒนธรรม ประเพณี และถ่ายทอดทาง ภาษาพูดเป็นมุขปาฐะ เช่น การเล่าเรื่องราวของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ภาษายัง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันดีงามที่สืบทอดกันมาในช่วงเวลายาวนาน ภาษาจึงเป็นทั้งเครื่องมือในการ สื่อสารและเป็นวัฒนธรรมอันดีงามที่คนแต่ละรุ่นได้ปฏิบัติ รักษา สืบสานตลอดมา

ประเทศไทย ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติและ วัฒนธรรม แต่ประชาชนก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มีลักษณะเด่นอัน แสดงถึงเอกลักษณ์ของตน คือเป็นกลุ่มคนที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษทางสายเลือดและบรรพบุรุษทาง วัฒนธรรมเดียวกัน กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน มีความรู้สึกผูกพันทางสายเลือดและทางวัฒนธรรมอยู่ด้วยพร้อม ๆ กัน ในขณะที่เดียวกันยังเป็นความผูกพันที่ช่วยเสริมสร้างเอกลักษณ์ของบุคคลและชาติพันธุ์ที่ก่อให้เกิด ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันนับถือศาสนาเดียวกัน (พระราชญาณวิสิฐ, 2552 : 25) ลาวโซ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีวัฒนธรรมอันเป็นมรดกสืบทอด กันมาแต่โบราณ และวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สืบทอดกันมา ในปัจจุบันยังคงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์สำคัญที่บ่งบอกความแตกต่างจาก กลุ่มชาติพันธุ์อื่นในประเทศไทย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 591, 853) ได้ให้ ความหมาย “โตดำ” ไว้ว่า หมายถึง โข่ง ช่ง หรือ ชงดำ และคำว่า โข่ง หมายถึง ชาวไทยพวกหนึ่ง ผู้ชาย นุ่งกางเกงสีดำ หรือสีครามแก่ ขาสั้นใต้เข่าเล็กน้อยและแคบ ผู้หญิงนุ่งซิ่นสีดำ หรือสีครามแก่ มีลายขาว เป็นทางลงมา

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดหนึ่ง ที่ไทดำอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่จำนวนมากเป็นเวลานานร้อยปี โดยกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ หลายแห่ง เช่น อำเภอบางแพ อำเภอดำเนินสะดวก อำเภोजอมบึง และอำเภอบางแพ กลุ่มไทดำในพื้นที่ชุมชนเหล่านี้ยังคงรักษาวัฒนธรรมหลายอย่างไว้ได้ และวัฒนธรรมเหล่านั้นยังคงมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะเรื่องประเพณี ความเชื่อ วัฒนธรรมการใช้ภาษา เครื่องแต่งกาย และอาหารไทยทรงดำ

สังคมปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกรวดเร็ว ด้วยการคมนาคมและเทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัยแบบไร้พรมแดนไร้ขีดจำกัดของเวลา สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั่วโลกด้วยระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) และสังคมออนไลน์ (Social Network) ส่งผลทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมในรูปแบบของพหุวัฒนธรรมจากประเทศซีกโลกตะวันตกและตะวันออก อาทิ ประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น จีน ฮองกง เป็นต้น ทั้งการใช้ภาษาสื่อสารกัน การแต่งกาย อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย และวิถีชีวิต สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้วัฒนธรรมการใช้ภาษาดั้งเดิมของชุมชนปรับเปลี่ยนไป จะมีการสื่อสารกันโดยใช้ภาษาไทยทรงดำในกลุ่มผู้ใหญ่หรือผู้สูงอายุ เช่น ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น สำหรับเยาวชนนั้นการให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษาไทยทรงดำในการสื่อสารลดน้อยถอยลง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นปัญหาจากการกลืนทางวัฒนธรรม การเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรม และการเสื่อมถอยของวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมถึงวัฒนธรรมไทยทรงดำด้วย จึงทำการวิจัยเรื่องนี้ โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำจังหวัดราชบุรี ไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาดั้งเดิมที่บรรพบุรุษได้ธำรงรักษาสืบทอดกันมา และมีโอกาสได้ศึกษาเรียนรู้แนวทางของการปฏิบัติ และเผยแพร่ให้สังคมไทย สังคมโลกได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมการใช้ภาษาสื่อสารกัน ยอมรับกันและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ส่วน คือการวิจัยเชิงปริมาณ และบูรณาการเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ มีดังนี้

1. เนื้อหาการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชาชนไทยทรงดำที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปโดยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลดอนคา อำเภอบางแพ ตำบลดอนคลัง ตำบลบัวงาม อำเภอดำเนินสะดวก ตำบลจอมบึง ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง และตำบลห้วยยางโทน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จำนวน 4,126 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชาชนไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปโดยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลดอนคา อำเภอบางแพ ตำบลดอนคลัง ตำบลบัวงาม อำเภอดำเนินสะดวก ตำบลจอมบึง ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง และตำบลห้วยยางโทน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี โดยใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยวิธีการของ Yamane (1973 : 725-727)

ยอมให้ความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่างได้ร้อยละ 5 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้จำนวน 365 คน

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

- 1) ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- 2) ตัวแปรตาม คือ การสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตาม ด้านการดำรงรักษา และด้านการเผยแพร่

1.4 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และใช้เทคนิค Index of Item Objective Congruence (IOC) ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งฉบับ แล้ววิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.931 และเครื่องมือการวิจัยได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.148/2563 ลว. 19 มกราคม 2564

1.5 แบบสอบถามในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เป็นคำถามแบบปลายปิด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตาม ด้านการดำรงรักษา และด้านการเผยแพร่ เป็นคำถามแบบปลายปิด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์ 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระเกี่ยวกับการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและมีความครอบคลุม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บแบบสอบถามได้ครบจำนวน 365 ฉบับ และนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับการคำนวณและแปลผล ซึ่งใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ใช้หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

3) การวิเคราะห์ข้อมูลการเสนอแนะการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency)

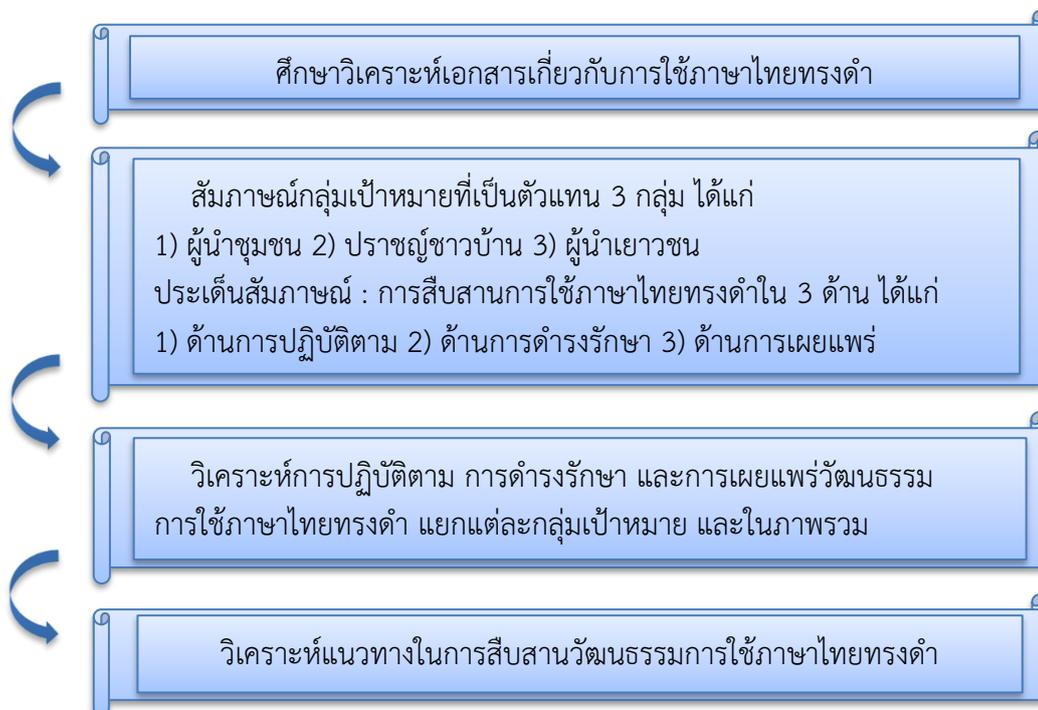
1.8 การแปลผลข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลผลข้อมูลค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Ratio Scale) ตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best and Kahn 1989 : 225-230) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50-4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติ ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50-3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50-2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติ ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00-1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติ ในระดับน้อยที่สุด

2. เนื้อหาการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการวิเคราะห์แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย
ทรงดำ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการวิเคราะห์แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เป็นประชาชนไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี
ขึ้นไป โดยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ของ 4 อำเภอ 6 ตำบล คือ 1) อำเภอบางแพะ ได้แก่ ตำบลดอนคา 2)
อำเภอดำเนินสะดวก ได้แก่ ตำบลดอนคลัง และตำบลบัวงาม 3) อำเภอจอมบึง ได้แก่ ตำบลจอมบึง และ
ตำบลแก้มอัน และ 4) อำเภอปากท่อ ได้แก่ ตำบลห้วยยางโทน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของแต่ละตำบล
ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 3 คน และผู้นำเยาวชน จำนวน 3 คน
รวมตำบลละ 9 คน รวมกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 54 คน

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ คือ 1.1) ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เพศ อายุ
การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ 1.2) องค์ความรู้และประสบการณ์ตรงของกลุ่มเป้าหมาย
เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม การดำรงรักษา และการเผยแพร่วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

2) ตัวแปรตาม คือ แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัด
ราชบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตาม ด้านการดำรงรักษา และด้านการเผยแพร่

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
สำหรับใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย แบบสัมภาษณ์มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลองค์ความรู้และประสบการณ์ตรงของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม การดำรงรักษา และการเผยแพร่วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตาม ด้านการดำรงรักษา และด้านการเผยแพร่

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะอย่างอิสระ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและมีความครอบคลุม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย 6 ตำบล ใน 4 อำเภอของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน 3 คน ปราชญ์ชาวบ้าน 3 คน และผู้นำเยาวชน 3 คน จำนวน 9 คน รวมกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 54 คน

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยสรุปที่ละเอียดเป็นแนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

3. การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าหรือไตรมิติ (Triangulation) เพื่อให้เกิดความแน่ใจในความแม่นยำ ความถูกต้องสมบูรณ์ และความน่าเชื่อถือของข้อมูล ขจัดความลำเอียงของผู้วิจัย จึงได้กำหนดการตรวจสอบข้อมูลก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Denzin, 1970 : 36) ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) และ 3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation)

ผลการวิจัย

แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

การสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติ สืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตาม “การใช้ภาษาไทยทรงดำพูดคุยในชีวิตประจำวัน” ($\bar{X} = 3.21$) 2) ด้านการดำรงรักษา “การฟังเพลง ร้องเพลง ร้องเพลงกล่อมเด็กด้วยภาษาไทยทรงดำ” ($\bar{X} = 2.60$) และ 3) ด้านการเผยแพร่ “การใช้ภาษาไทยทรงดำในการเขียน อ่าน ในชีวิตประจำวัน” ($\bar{X} = 2.53$) มีข้อเสนอแนะจำนวน 19 รายการ และจัดรวมกลุ่มได้ 4 ประเด็น โดยเรียงลำดับของความถี่จากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ 1) ต้องการให้มีการสอนพูด อ่าน เขียน ภาษาไทยทรงดำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ เป็นการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีไทยทรงดำ จำนวน 10 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 52.64 2) ใช้ภาษาไทยทรงดำกับลูกหลานตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ลูกหลานได้ฟัง พูด และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 6 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 31.58 3) ควรมีการส่งเสริมร้องเพลงไทยทรงดำเพื่อสืบทอดให้ชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ จำนวน 2 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 10.52

และ 4) ควรจัดทำเป็นพจนานุกรมเกี่ยวกับไทยทรงดำเพื่อให้คนรุ่นหลังใช้อ้างอิง จำนวน 1 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 5.26

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำเยาวชน เกี่ยวกับการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ มีดังนี้ 1) ผู้นำชุมชน พบว่า (1) ด้านการปฏิบัติตาม มีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในครอบครัว และสื่อสารกันในชุมชนไทยทรงดำ (2) ด้านการดำรงรักษา มีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในโอกาสที่มีงาน หรือเทศกาลที่ชาวไทยทรงดำในแต่ละแห่งมาพบปะกัน เพื่อร่วมกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ (3) ด้านการเผยแพร่ โดยให้การสนับสนุน โครงการ/กิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ เช่น การแสดงของนักเรียน จากโรงเรียนในชุมชน และต่อยอดจากโรงเรียนไปยังความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย และพร้อมที่จะจัดสรรงบประมาณสนับสนุนชุมชนในการจัดสร้างเป็นศูนย์การเรียนรู้ของไทยทรงดำ 2) ปราชญ์ชาวบ้าน พบว่า (1) ด้านการปฏิบัติตาม มีการใช้ภาษาไทยทรงดำทุกวันกับคนในครอบครัว และสื่อสารกันได้ทุกคน (2) ด้านการดำรงรักษา มีการร้องเพลงกล่อมลูกด้วยภาษาไทยทรงดำ เป็นหมอขับหมอรำ ขับร้องด้วยภาษาไทยทรงดำในงานพิธีต่าง ๆ และยังมีปราชญ์ชาวบ้านผู้เฒ่าสามารถอ่าน พูด เขียน ภาษาไทยทรงดำได้ (3) ด้านการเผยแพร่ ปราชญ์ชาวบ้านยินดีถ่ายทอดการเป็นหมอเสน ผีคนทีพอจะทำพิธีกรรมได้และจะต้องพูดลาว (ภาษาไทยทรงดำ) ได้ชัดเจน โดยจะทำวิธีการแบบโบราณ คือ ให้ทำด้วยใจ และไม่เรียกร้องเงิน เพราะเป็นสิ่งที่ดีปฏิบัติกันมาจากครูบาอาจารย์ 3) ผู้นำเยาวชน พบว่า (1) ด้านการปฏิบัติตาม มีการใช้ภาษาไทยทรงดำและภาษากลางกับคนในครอบครัว (2) ด้านการดำรงรักษา มีการใช้ภาษาไทยทรงดำผ่านทำรำอันกอนพ็อนแคน และผ่านเอกลักษณ์ของการแต่งกายด้วยชุดเสื้อผ้า และการเกล้าผมในแบบไทยทรงดำด้วยความภาคภูมิใจ (3) ด้านการเผยแพร่ โดยใช้ภาษาไทยทรงดำและภาษากลางนำเสนอเรื่องราวของวัฒนธรรม ประเพณีไทยทรงดำผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เช่น line Facebook Youtube และ Google เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ขอให้โรงเรียนบรรจุภาษาไทยทรงดำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยรัฐช่วยส่งเสริมให้มีครู วิทยากร หรือ ผู้รู้ในหมู่บ้านมาช่วยสอนการใช้ภาษาไทยทรงดำทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน เพราะเด็กรุ่นใหม่พูดภาษาไทยทรงดำกันไม่ค่อยได้ มักใช้ภาษากลางเป็นส่วนใหญ่ อ่านและเขียน แทบไม่มีทักษะนี้เลย 2) เสนอให้ภาครัฐสนับสนุนให้ครู วิทยากร หรือ ผู้รู้ในหมู่บ้านมาสอนร้องเพลงไทยทรงดำ การเป่าแคน การรำอันกอนพ็อนแคน การเกล้าผม และการทอผ้าให้แก่เยาวชน จะได้สืบทอดและนำมาถ่ายทอดให้กับผู้ที่มาศึกษาวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำได้ 3) ขอให้รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนให้มีตำรา การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยทรงดำ เป็นภาษาไทย (ภาษากลาง) และภาษาอังกฤษ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้สังคมโลกได้รู้จักหมู่บ้านที่ยังอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ 4) ขอให้แต่ละครอบครัวสนับสนุนและพาลูกหลานออกงานพิธี เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป จะเกิดแรงขับให้ใช้ภาษาไทยทรงดำ การแต่งกาย การรำอันกอนพ็อนแคน การแสดงออกถึงความเป็นไทยทรงดำด้วยความภาคภูมิใจ 5) ปราชญ์ชาวบ้านขอให้เรียก “ไทยทรงดำ” ว่า “ไทยดำ” เพราะตั้งแต่บรรพบุรุษเรียกขานกันมา (เนื่องจากจากสวมใส่เสื้อผ้า-กางเกงสีดำ) และ 6) ขอเชิญชวนผู้สนใจมาเที่ยวชมศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำ มาฝึกพูดภาษาไทยทรงดำ แต่งกายชุดไทยทรงดำ ทำปลอกหมอน ผีกทอผ้า ผีกทำอาหารของไทยทรงดำ จะได้รับรู้ว่าในประเทศไทยยังมีไทยทรงดำอยู่ด้วยและจะทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น

ทั้งนี้จากปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.3 มีอายุ 46-60 ปี ร้อยละ 29.3 รองลงมา มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 28.8 และน้อยที่สุดมีอายุ 18-30 ปี ร้อยละ 18.9 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 45.2 รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 22.5 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.8 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 30.4 รองลงมา มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 29.3 และน้อยที่สุดมีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 3.8 และมีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 33.7 รองลงมา มีรายได้ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 27.9 และน้อยที่สุดมีรายได้มากกว่า 25,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 3.6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีผลต่อวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ได้แก่ เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

สำหรับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมายผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชาย และเพศหญิงมีจำนวนเท่ากัน มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.04 รองลงมา มีอายุ 18-30 ปี ร้อยละ 29.63 และน้อยที่สุดมีอายุ 31-45 ปี ร้อยละ 7.41 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 24.44 รองลงมา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 22.22 และน้อยที่สุดไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 1.85 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 27.78 รองลงมา มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 25.93 และน้อยที่สุดมีอาชีพ ค้าขาย ร้อยละ 5.56 และมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 38.98 รองลงมา มีรายได้ 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 27.78 และน้อยที่สุดมีรายได้มากกว่า 25,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 1.85

ในด้านขององค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เป็นองค์ความรู้และประสบการณ์ตรงของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม การดำรงรักษา และการเผยแพร่วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ มีดังนี้ 1) ผู้นำชุมชน พบว่า (1) ด้านการปฏิบัติตาม มีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในครอบครัว (2) ด้านการดำรงรักษา ใช้สื่อสารในการร่วมงานพิธีกรรมและสื่อสารกันในชุมชนไทยทรงดำ (3) ด้านการเผยแพร่ โดยสื่อสารในการร่วมกิจกรรมของชุมชน อำเภอและจังหวัด การประชาสัมพันธ์กิจกรรม และการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม 2) ประชาชนชาวบ้าน พบว่า (1) ด้านการปฏิบัติตาม มีการใช้ภาษาไทยทรงดำทุกวันกับคนในครอบครัว (2) ด้านการดำรงรักษา ใช้ภาษาไทยทรงดำในการร้องเพลงกล่อมลูก ขับหมอลำ ขับร้องในงานพิธีต่าง ๆ และมีส่วนน้อยที่อ่าน เขียน ภาษาไทยทรงดำได้ (3) ด้านการเผยแพร่ เป็นหมอลำเล่นทำพิธีกรรมต้องพูดไทยทรงดำ 3) ผู้นำเยาวชน พบว่า (1) ด้านการปฏิบัติตาม เยาวชนส่วนใหญ่ฟังภาษาไทยทรงดำเข้าใจ แต่พูดไม่ค่อยได้ อ่าน เขียน ไม่ได้เลย จึงใช้ทั้งภาษาไทยทรงดำและภาษากลางกับคนในครอบครัว (2) ด้านการดำรงรักษา โดยใช้ภาษาไทยทรงดำผ่านท่ารำอื่นก่อนฟ้อนแคน (3) ด้านการเผยแพร่ โดยเข้าร่วมกิจกรรมไททรงดำในชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัดโดยใช้ภาษาไทยทรงดำในการสื่อสาร และใช้ภาษาไทยทรงดำร่วมกับภาษากลางนำเสนอเรื่องราวของวัฒนธรรม ประเพณีไทยทรงดำผ่านสื่อสังคมออนไลน์

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ

แนวทางในการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน และผู้นำเยาวชน ใน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติตาม การสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี มีการใช้ภาษาไทยทรงดำพูดคุยในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย และสื่อสารกันในชุมชนไทยทรงดำ สำหรับเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่จะมีการใช้ภาษาไทยทรงดำพูดคุยในชีวิตประจำวันน้อยลง โดยมีการใช้ภาษาไทยทรงดำ และภาษากลางกับคนในครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปเร็วมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการรับข้อมูล และการสื่อสารแบบไร้พรมแดนจากโลกภายนอกเข้าสู่สังคมของชุมชนไทยทรงดำ โดยเฉพาะกับวัยกลางคนลงมาจนถึงเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งจังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางด้านทิศตะวันตก ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 100 กิโลเมตร ดังที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี (2550 : 188) ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับภาษาโชนวัก กล่าวคือ คำไทยถิ่นกรุงเทพฯ ที่สะกดด้วยเสียง ก ภาษาโชนวักจะไม่ออกเสียงตัวสะกดเต็มมาตราคล้ายกับหยุดเสียงไว้ ส่งผลให้แปรวรรณยุกต์ เช่น ลูก ว่า ลู ยาก ญะ นอก ว่า เนาะ เป็นต้น สอดคล้องกับ จิระประภา ธงวิชัย และคณะ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ไทยทรงดำ พบว่า ภาษามีความคล้ายคลึงกับภาษาไทยและภาษาลาว ภาษาลาวโชนวัก มีพยัญชนะ 38 ตัว พยัญชนะมี 19 หน่วยเสียง เป็นพยัญชนะต้นได้ทั้งหมด แต่เป็นพยัญชนะท้ายได้เพียง 7 เสียง สระมี 18 หน่วยเสียง ตัวอย่างคำ เช่น ป้า หมายถึง พี่สาว เอ็ม หมายถึง แม่ อ้าย หมายถึง พ่อ ฮ้ำม๊กซุแหล หมายถึง ผมรักคุณ คำสรรพนามคือ มิ่ง กู ขณะที่ กานต์ทิดา สีหมากสุก (2558 : บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์ปัจจัยการดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงความเชื่อในพิธีกรรมของไทยทรงดำ : กรณีศึกษาเขตตำบลหนองปรัง อำเภอเขาชัยยศ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจุบันเมื่อเหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ทั้งการศึกษา เทคโนโลยีการสื่อสาร การโทรคมนาคม การสาธารณสุข การแพทย์ เศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อดั้งเดิมจึงได้เปลี่ยนแปลงลดน้อยลง และสอดคล้องกับ Lawrence Barham & Daniel Everett (2020 : 535-579) วิจัยเรื่อง เชมิโอติกส์และต้นกำเนิดของภาษาใน Palaeolithic พบว่า ต้นกำเนิดของภาษาสามารถตรวจพบได้เมื่อหนึ่งล้านปีก่อน ในบันทึกทางโบราณคดีของ Homo Erectus สรุปได้ว่าภาษาที่ใช้สัญลักษณ์แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมทางสังคมโดยแทรกซึมเทคโนโลยีของ Homo Erectus และในการวางแผนเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือและการตั้งถิ่นฐานในช่วงต้นของเกาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. ด้านการดำรงรักษา การสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี มีการฟังเพลงร้องเพลง ร้องเพลงกล่อมเด็กด้วยภาษาไทยทรงดำ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน และผู้นำเยาวชนไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี มีการดำรงรักษาวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ โดยมีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในโอกาสที่มีงาน หรือเทศกาลที่ชาวไทยทรงดำในแต่ละแห่งมาพบปะกัน เพื่อร่วมกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ ใช้ภาษาไทยทรงดำผ่านทำรำอ้อนก่อนพ้อนแคน และผ่านเอกลักษณ์ของการแต่งกายด้วยชุดเสื้อผ้า และการเกล้าผมแบบไทยทรงดำด้วยความภาคภูมิใจ มีการร้องเพลงกล่อมลูกด้วยภาษาไทยทรงดำเป็นการสื่อสารด้วยน้ำเสียง มีท่วงทำนองประกอบจังหวะผ่านตัวอักษร เป็นหมอขับหมอรำขับร้องด้วยภาษาไทยทรงดำในงานพิธีต่าง ๆ ซึ่งมีเพียง

ปราชญ์ชาวบ้านผู้เฒ่าจำนวนน้อยมากที่สามารถอ่าน พูด เขียน ภาษาไทยทรงดำได้ นับว่าเป็นสิ่งที่ยากในการปฏิบัติ มีแต่จะสูญหายไปตามกาลเวลา จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการดำรงรักษาเอาไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์อีกรูปแบบหนึ่งของการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ ดังที่ ชุ่ม คุ่มสวัสดี ไพรัตน์ บัวบังใบ และอุไร แห่งหน (2564) ให้ทัศนะว่า ชาวไทยทรงดำในปัจจุบัน ยังคงใช้ภาษาลาว (ไทยทรงดำ) พูดคุยกับคนในครอบครัว และในชุมชนเป็นส่วนมาก รวมถึงโอกาสที่ได้พบปะชาวไทยทรงดำที่มาจากสถานที่อื่น ซึ่งมีบางครอบครัวที่รุ่นลูกหลานจะพูดคุยกันด้วยภาษากลาง (ภาษาไทย) ยังมีในครอบครัวที่ ปู่ ย่า ตา ยาย กลุ่มหลานให้สอนหลังด้วยบทเห่กล่อม โดยมีเนื้อร้องสำเนียงภาษาไทยทรงดำ แต่การเขียนภาษาไทยทรงดำนั้นมีเพียงปราชญ์ในชุมชนที่สูงอายุที่ยังเขียนได้ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งสอดคล้องกับมงคล หวังใจสุข และชมพู โกติรัมย์ (2548 : 51-52) อธิบายไว้ว่า วัฒนธรรม มีลักษณะไม่อยู่นิ่ง การเปลี่ยนแปลงอาจเป็นไปค่อนข้างช้า ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นได้ทั้งโดยภายในและภายนอก ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายนอกเรียกว่าการกระจาย และถ้าสังคมใดไม่มีการเปลี่ยนแปลง สังคมนั้นจะดำรงอยู่ไม่ได้ เพราะการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่มีการพัฒนานั้นเป็นความดี ความก้าวหน้าและเสริมพลังของสังคมให้เข้มแข็ง สังคมที่เข้มแข็งเท่านั้นเป็นสังคมที่ทันสมัย ความเข้มแข็งทางสังคมที่ได้รับการพัฒนาแล้วเท่านั้นจะเป็นที่ยอมรับของโลก ไม่มีสิ่งใดหยุดนิ่งอยู่กับที่เดิมได้ เพราะการพัฒนาเป็นขบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม การพัฒนาดังกล่าวจะต้องไม่ทำลายรากฐานของสังคมเดิม ขณะที่ ปราณิต ม่วงนวล (2557 : 4) ได้อธิบายไว้ว่า การรักษาหรือธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิมจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาวัฒนธรรมให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย ในทำนองเดียวกัน อภิลักษณ์ ธรรมวิมุติ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2560 : 156) ศึกษาเรื่อง การดำรงอัตลักษณ์ไทยทรงดำ : ภาคปฏิบัติทางวาทกรรมสู่การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านหัวเขาเงิน พบว่าตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ไทยทรงดำประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านวัฒนธรรมประเพณี 2) ด้านการแต่งกาย 3) ด้านการดำรงชีพ และ 4) ด้านภาษาและการสื่อสาร ภาษาของชาวไทยทรงดำอยู่ในภาษาตระกูลไท มีอักษรและภาษาพูดเป็นของตนเอง ปัจจุบันมีผู้สืบทอดภาษาเขียนและภาษาพูดน้อยลง

3. ด้านการเผยแพร่ การสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี มีการใช้ภาษาไทยทรงดำในการอ่าน การเขียนในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำเยาวชนไทยทรงดำ จังหวัดราชบุรี มีการเผยแพร่ตามบทบาทหน้าที่ โดยผู้นำชุมชนให้การสนับสนุน โครงการและกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ เช่น การแสดงของนักเรียน จากโรงเรียนในชุมชน และต่อยอดจากโรงเรียนไปยังความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย และพร้อมที่จะจัดสรรงบประมาณสนับสนุนชุมชนในการจัดสร้างเป็นศูนย์การเรียนรู้ของไทยทรงดำ ปราชญ์ชาวบ้านยินดีถ่ายทอดการเป็นหมอเสนา ผูกคนที่พอจะทำพิธีกรรมได้และจะต้องพูดลาว (ภาษาไทยทรงดำ) ได้ชัดเจน โดยจะทำวิธีการแบบโบราณ คือ ให้ทำด้วยใจ และไม่เรียกร้อยเงิน เพราะเป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติกันมาจากครูบาอาจารย์ ผู้นำเยาวชนใช้ภาษาไทยทรงดำและภาษากลางนำเสนอเรื่องราวของวัฒนธรรม ประเพณีไทยทรงดำผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เช่น line Facebook Youtube และ Google เป็นต้น ตามบทบาทหน้าที่ที่กล่าวมานั้นเพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ ดังที่ จิราพร ธวัชวิเชียร (2527 : 13) ได้อธิบายสภาพของชุมชนหรือสังคมแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันไปตามความเจริญของแต่ละประเทศ ในแง่ของการถ่ายทอดวัฒนธรรมจึงต้องถือพฤติกรรมเป็นแนวทางในการศึกษา เช่น ความกตัญญูทางวัฒนธรรม ความต่อเนื่องและความไม่ต่อเนื่องในการถ่ายทอดวิธีการให้รางวัล ชมเชย การเลียนแบบอย่างผู้ใหญ่ของเด็ก การเล่น การแสดง การใช้ภาษาและคำพูดการย้าเตือน

และ การเล่าเรื่องประกอบการอบรมสั่งสอน สอดคล้องกับ ยุทธพงษ์ สืบศักดิ์วงศ์ (2548 : 54) อธิบายการถ่ายทอดความคิดทางปรัชญาของมนุษย์ตั้งแต่ยุคโบราณกาลเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น หนังสือหรือคัมภีร์ แต่ปรัชญาไม่เพียงถูกถ่ายทอดในรูปแบบนี้เท่านั้น ยังถูกถ่ายทอดผ่านวิธีการมุขปาฐะไม่ว่าจะเป็นจารีตประเพณี นิทานบทเพลงพื้นบ้าน ภาษิต ตลอดจนงานศิลปะ การดนตรีและการละคร มาจนถึงยุคสมัยแห่งการใช้สื่อเป็นเครื่องมือ และนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่นเดียวกับ Roselien Vervaeke Mieke Van Houtte & Peter A.J. Stevens (2018 : 68-77) ได้ศึกษาเรื่อง เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สถานที่ การประกอบการด้านศิลปะ และวัฒนธรรมในชุมชนที่ด้อยโอกาส พบว่า ผู้ประกอบการด้านศิลปะและวัฒนธรรมมีส่วนร่วมในกระบวนการปรับตัว การเรียนรู้ และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง การค้นพบนี้ได้เรียกร้องให้มีแนวทางสร้างผลกระทบทางสังคมที่เน้นถึงความสำคัญของการผลิตทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น

สำหรับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ซึ่งมาจากองค์ความรู้และประสบการณ์ตรงของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม การดำรงรักษา และการเผยแพร่วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยทรงดำ โดยภาพรวมพบว่า ทั้งผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน และผู้นำเยาวชนมีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในครอบครัว ในชุมชน และในการร่วมกิจกรรมของไทยทรงดำ เมื่อแยกเป็นแต่ละกลุ่มพบว่า 1) ด้านการปฏิบัติตาม ทั้ง 3 กลุ่มมีการใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารกันในครอบครัวและชุมชน 2) ด้านการดำรงรักษา ผู้นำชุมชนใช้ภาษาไทยทรงดำสื่อสารในการร่วมงานพิธีกรรมและสนับสนุนกิจกรรม ประชาชนชาวบ้าน ใช้ภาษาไทยทรงดำในการประกอบพิธีกรรมร้องเพลงกล่อมลูกและขับหมอรา ผู้นำเยาวชน ใช้ภาษาไทยทรงดำผ่านการเรียนรู้จากทำรำอื่นก่อนเพื่อนแค้น 3) ด้านการเผยแพร่ ผู้นำชุมชน สื่อสารโดยการเข้าร่วม สนับสนุน และประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมของชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ทำพิธีกรรมโดยใช้ภาษาไทยทรงดำ และสอนการเขียน การอ่านให้เยาวชน ผู้นำเยาวชน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงของไทยทรงดำสู่สายตาสังคมภายนอกชุมชน และส่งผ่านเรื่องราวของไทยทรงดำด้วยภาษาไทยทรงดำร่วมกับภาษากลางผ่านสื่อออนไลน์

องค์ความรู้และประสบการณ์ตรงจากกลุ่มเป้าหมาย แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการใช้ภาษาที่สังคมมนุษย์ ดังที่ สุพัตรา สุภาพ (2542 : 85) ได้อธิบายไว้ว่า วัฒนธรรม นั้นครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศีลธรรม กฎหมาย ประเพณี วิทยาการ ทุกสิ่งทุกอย่างที่คิดและทำในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม สอดคล้องกับ อมรา พงศาพิชญ์ (2543 : 31) อธิบายไว้ว่า การถ่ายทอดวัฒนธรรม การสอนให้คนรุ่นหลังรู้ถึงระบบสัญลักษณ์ของสังคม ซึ่งได้เคยมีการตกลงกันไว้ว่า ประกอบด้วยอะไรบ้าง หลักที่สมาชิกของสังคมใช้ยึดถือเป็นแผนประกอบการประพฤติปฏิบัติก็คือ บรรทัดฐานและค่านิยม บรรทัดฐาน คือ แนวทางการปฏิบัติที่สมาชิกของสังคมส่วนใหญ่เชื่อถือ และค่านิยม คือ ความคิด แนวปฏิบัติที่สังคมส่วนใหญ่เห็นว่าถูกต้องดีงาม และสอดคล้องกับ Adelina Arredondo, Cristina Casillas (2019 : 225-242) ศึกษาเรื่อง พิธีกรรมตลอดชีวิตและความตายในเม็กซิโก : วันแห่งความตาย พบว่า ความสำคัญทางวัฒนธรรมของพิธีกรรมและผลกระทบหลายอย่างเมื่อเกิดการผสมผสานวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงคุณค่าทางวัฒนธรรมและการสอน และข้อดีบางประการของการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติสู่โลก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรสนับสนุนครู วิทยากร หรือผู้รู้ในหมู่บ้าน สอนการใช้ภาษาสื่อสารไทยทรงดำ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้สังคมโลกรู้จักหมู่บ้านที่ยังอนุรักษ์ประเพณีไทยทรงดำ รวมถึงการรำ การเป่าแคน การร้องเพลงกล่อมเด็กแก่เยาวชน และบรรจุเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ

2. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีพิพิธภัณฑ์ไทยทรงดำ จำลองบ้านไทยทรงดำเพื่อเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ และมีศูนย์การเรียนรู้ของชาวไทยทรงดำ เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นหลังได้เรียนรู้ และสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรวิจัยเรื่อง “วิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของภาษาไทยทรงดำ ระหว่างภาษาคำเดิม กับภาษาคำไทย และภาษาสากล (ภาษาอังกฤษ)”

2. ควรวิจัยเรื่อง “ศัพทานุกรมทางภาษาของภาษาไทยทรงดำ (พจนานุกรมฉบับภาษาไทยทรงดำ)”

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ทิศา สีหมากสุก. (2558). วิเคราะห์ปัจจัยการดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงความเชื่อในพิธีกรรมของชาวไทยทรงดำ : กรณีศึกษาเขตตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. ปรังญาดุขุภักดิ์จิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิระประภา ธงวิชัย และคณะ. (2559). ไทยทรงดำ. โครงการวิจัยศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำ จ. เพชรบุรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จิราพร ธวัชวิเชียร. (2527). “การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางวัฒนธรรม.” วารสารมิตรครู. 26(21) : 13-16.
- ชุ่ม คุ่มสวัสดิ์ ไพรัตน์ บัวบังใบ และ อุไร แห่งหน. ประชาญ์ชาวบ้าน บ้านหัวเขาจีน ณ ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำ ต. ห้วยยางโพน อ. ปากท่อ จ. ราชบุรี. (6 กุมภาพันธ์ 2564). สัมภาษณ์.
- ปราณีต ม่วงนวล. (2557). วัฒนธรรมไทยในภาษาและวรรณคดี (Thai Culture in Language and Literature). สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคล). (2552). การบริหารวัด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เอสทีพีเพรส.
- มงคล หวังใจสุข และ ชมพู โกดิรัมย์. (2548). สังคมวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ยุทธพงษ์ สืบศักดิ์วงศ์. (2548). เพลง ดนตรี ปรีศนา ผ้าทอ ภูมิปัญญาด้านการละเล่นและการช่าง. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- สยามรัฐ. (2560). สืบสานพระบรมราชโองการด้านศิลปะและวัฒนธรรม. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2564 จาก <https://siamrath.co.th/n/13952>.
- สุพัทธรา สุภาพ. (2542). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี. (2550). **คนราชบุรี**. ราชบุรี: ธรรมมาร์กซ์การพิมพ์.
- อภิสิทธิ์ ธรรมวิมุตติ และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). “การดำรงอัตลักษณ์ไทยทรงดำ : ภาคปฏิบัติทางวาทกรรมสู่การสร้างคามเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านหัวเขาจีน.” **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. ISSN 1906-3431 ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10(1) : 155-157.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2543). **ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Adelina Arredondo, Cristina Casillas. (2019). Rituals Around Life and Death in Mexico; The Day of the Dead. Part of the Science Across Cultures. **The History of Non-Western Science book Series**. (SACH: 9, 2 July) : 225-242.
- Best, J.W., & Kahn, J.V. (1989). **Research in Education**. 16th ed. Newdelli: Prentice-hall.
- Conbach Lee J. (1970). **Essential of Psychological Testing**. New york: Harper & Row.
- Denzin, Norman K. (1970). **The Research Act in Sociology : A Theoretical Introduction to Sociological Methods**. Butterworth’s (London), England.
- Lawrence Barham & Daniel Everett. (2020). Semiotics and the Origin of Language in the Lower Palaeolithic. **Journal of Archaeological Method and Theory**. 28 : 535-579.
- Roselien Vervaet, Mieke Van Houtte, & Peter A.J. Stevens. (2018). Race/Ethnicity, Place, and Art and Culture Entrepreneurship in Underserved Communities. **Journal of Teaching and Teacher Education**. 78 : 68-77.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper and Row.